

Dosarul nr. 2r-302/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (judecător O. Cojocaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători A. Bostan, V. Negru și A. Pahopol)

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de „Călătorul“ SRL,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „Călătorul“ SRL
împotriva Primăriei or. Durlăști, Consiliului or. Durlăști și „Mobvaro-M“ SRL,
intervenienți accesorii notarul public Rodica Semionova și IP „Agenția Servicii
Publice“, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și
anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate
asupra bunului imobil,

împotriva încheierii din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respinsă cererea apelantei „Călătorul“ SRL privind scutirea de plata
taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și s-a acordat apelantei „Călătorul“ SRL un
termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și
împotriva încheierii din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituită cererea de apel depusă de „Călătorul“ SRL împotriva hotărârii din
24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 08 februarie 2018, „Călătorul“ SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Primăriei or. Durlăști, Consiliului or. Durlăști și „Mobvaro-M“
SRL, intervenienți accesorii notarul public Rodica Semionova și IP „Agenția
Servicii Publice“, cu privire la declararea nulității contractului din
09 februarie 2015 de vânzare-cumpărare a terenului cu nr. cadastral XXXXX,
încheiat între unitatea administrativ-teritorială a or. Durlăști și „Mobvaro-M“ SRL,
și înregistrat de către notarul public Rodica Semionova sub nr. 1465, precum și

anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al „Mobvaro-M“ SRL asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX (f.d. 4-6).

Prin hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de „Călătorul“ SRL împotriva Primăriei or. Durești, Consiliului or. Durești și „Mobvaro-M“ SRL, intervenienți accesorii notarul public Rodica Semionova și IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la declararea nulității actului juridic și anularea înregistrării dreptului de proprietate. S-a încasat în beneficiul statului, din contul „Călătorul“ SRL, taxa de stat în sumă de 49 730 lei, de a cărei plată reclamanta a fost scutită la depunerea acțiunii (f.d. 156-159).

La 25 iulie 2018, „Călătorul“ SRL a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 155).

Prin încheierea din 05 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de „Călătorul“ SRL împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și s-a acordat apelantei „Călătorul“ SRL un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 37 297, 5 lei (f.d. 164-165).

La 09 octombrie 2018, „Călătorul“ SRL a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând și scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului (f.d. 171-173).

În motivarea solicitării privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel, apelanta „Călătorul“ SRL a invocat probele din dosar care demonstrează inactivitatea apelantei și situația materială precară a acesteia.

Prin încheierea din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantei „Călătorul“ SRL privind scutirea de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. S-a acordat apelantei „Călătorul“ SRL un termen suplimentar de 5 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 37 297, 5 lei (f.d. 190-191).

Prin încheierea din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de „Călătorul“ SRL împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 196-198).

La 18 martie 2019, „Călătorul“ SRL a declarat recurs împotriva încheierilor din 04 decembrie 2018 și din 06 februarie 2019 ale Curții de Apel Chișinău, precum și casarea acestora. Totodată, recurenta „Călătorul“ SRL a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului împotriva încheierii din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 201-203).

În motivarea recursului, recurenta „Călătorul“ SRL a susținut că hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, este una ilegală și neîntemeiată.

În continuare, recurenta a indicat că în sensul art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, taxa de stat nu trebuie să constituie un impediment în exercitarea dreptului de acces la justiție în vederea restabilirii dreptului încălcat și a obținerii satisfacției echitabile, iar situația sa materială precară este un temei suficient pentru scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel.

La 25 aprilie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Primăria or. Durlăști, Consiliul or. Durlăști și „Mobvaro-M“ SRL copia cererii de recurs depuse de „Călătorul“ SRL împotriva încheierilor din 04 decembrie 2018 și din 06 februarie 2019 ale Curții de Apel Chișinău (f.d. 207).

Intimații Primăria or. Durlăști, Consiliul or. Durlăști și „Mobvaro-M“ SRL nu și-au valorificat dreptul de a depune referințe la recursul declarat de „Călătorul“ SRL.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul constată că după cum rezultă din materialele cauzei, și anume din semnătura aplicată de administratorul „Călătorul“ SRL, Valentin Cotorobai, pe coperta dosarului, la 08 martie 2019, recurenta „Călătorul“ SRL a luat cunoștință cu încheierea din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, Colegiul reține că la materialele cauzei nu sunt anexate alte probe care ar dovedi că recurenta „Călătorul“ SRL ar fi luat cunoștință de încheierea din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău mai devreme de data de 08 martie 2019.

În afară de aceasta, Colegiul relevă că încheierea din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la 22 februarie 2019.

Astfel, luând în considerare că recurenta „Călătorul“ SRL a declarat recurs împotriva încheierii din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 18 martie 2019, adică în termen de mai puțin de 15 zile de la data comunicării acestei încheieri, Colegiul conchide că recurenta „Călătorul“ SRL s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului împotriva încheierii din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

În continuare, Colegiul relevă că, conform art. 368 alin. (3) din Codul de procedură civilă, încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.

În speță, fondul se referă la restituirea cererii de apel, ceea ce înseamnă că încheierea de respingere a cererii apelantei „Călătorul“ SRL privind scutirea de plata taxei de stat și de acordare a unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, precum și încheierea de restituire a cererii de apel sunt supuse unui termen comun de declarare a recursului, care începe să curgă din data comunicării încheierii de restituire a cererii de apel.

Astfel, având în vedere că recurenta „Călătorul“ SRL s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului împotriva

încheierii din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul ajunge la concluzia că recurenta „Călătorul“ SRL s-a încadrat și în termenul de declarare a recursului împotriva încheierii din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de „Călătorul“ SRL și de a menține încheierile din 04 decembrie 2018 și din 06 februarie 2019 ale Curții de Apel Chișinău, din următoarele raționamente.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul constată că la 08 februarie 2018, „Călătorul“ SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Durești, Consiliului or. Durești și „Mobvaro-M“ SRL, intervenienți accesorii notarul public Rodica Semionova și IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la declararea nulității contractului din 09 februarie 2015 de vânzare-cumpărare a terenului cu nr. cadastral XXXXX, încheiat între unitatea administrativ-teritorială or. Durești și „Mobvaro-M“ SRL, și înregistrat de către notarul public Rodica Semionova sub nr. 1465, precum și anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al „Mobvaro-M“ SRL asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX (f.d. 4-6).

Prin hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de „Călătorul“ SRL împotriva Primăriei or. Durești, Consiliului or. Durești și „Mobvaro-M“ SRL, intervenienți accesorii notarul public Rodica Semionova și IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la declararea nulității actului juridic și anularea înregistrării dreptului de proprietate. S-a încasat în beneficiul statului, din contul „Călătorul“ SRL, taxa de stat în sumă de 49 730 lei, de a cărei plată reclamanta a fost scutită la depunerea acțiunii (f.d. 156-159).

La 25 iulie 2018, „Călătorul“ SRL a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 155).

Prin încheierea din 05 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de „Călătorul“ SRL împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și s-a acordat apelantei „Călătorul“ SRL un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 37 297, 5 lei (f.d. 164-165).

La 09 octombrie 2018, „Călătorul“ SRL a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

solicitând și scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului (f.d. 171-173).

În motivarea solicitării privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului, apelanta „Călătorul“ SRL a invocat probele din dosar care demonstrează inactivitatea apelantei și situația materială precară a acesteia.

În particular, apelanta „Călătorul“ SRL a făcut trimitere la darea de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate pentru perioada fiscală septembrie 2018, la extrasul din contul curent generalizat și la darea de seamă pe taxele locale pentru perioada fiscală T/03/2018.

Prin încheierea din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantei „Călătorul“ SRL privind scutirea de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. S-a acordat apelantei „Călătorul“ SRL un termen suplimentar de 5 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 37 297, 5 lei (f.d. 190-191).

Colegiul relevă că în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Art. 115 din Codul de procedură civilă stipulează că la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată.

Instanța de judecată urmează să evalueze situația materială a justițiabilului persoană juridică în ansamblul tuturor probelor prezentate, tratând chestiunea lipsei invocate a mijloacelor financiare inclusiv prin prisma bunurilor deținute de acest justițiabil.

Aici, Colegiul relevă că apelanta „Călătorul“ SRL nu a prezentat informații privind existența și situația conturilor bancare, informația de la IP „Agenția Servicii Publice” privind bunurile imobile deținute și mijloacele de transport pe care le are în proprietate.

Mai mult, Colegiul reține că după cum rezultă din darea de seamă a apelantei „Călătorul“ SRL privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate pentru perioada fiscală septembrie 2018, în perioada fiscală enunțată apelanta „Călătorul“ SRL nu a calculat și nu a îndreptat spre achitare nicio formă de venit (f.d. 180-182).

De asemenea, potrivit extrasului din contul curent generalizat al apelantei „Călătorul“ SRL la organul fiscal teritorial, debitul obligației apelantei „Călătorul“ SRL de plată a impozitului pe venitul reținut din salariu, inclusiv a majorării de întârziere, era în sumă de 55, 31 lei la data de 31 decembrie 2017, iar la data de 10 octombrie 2018 – în sumă de 0, 11 lei (f.d. 177-178).

După cum rezultă din darea de seamă pe taxele locale pentru perioada fiscală T/03/2018, în perioada fiscală enunțată apelanta „Călătorul“ SRL a achitat taxa pentru amenajarea teritoriului în sumă de 20 lei (f.d. 175-176).

În context, Colegiul subliniază că pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, consfințit de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, instanțele judecătorești urmează să examineze cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”, conducându-se la soluționarea acestor cereri atât de normele dreptului național, cât și de prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel corect a indicat că probele prezentate de apelanta „Călătorul“ SRL în motivarea cererii privind scutirea de plata taxei de stat, și anume darea de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate pentru perioada fiscală septembrie 2018, extrasul din contul curent generalizat și darea de seamă pe taxele locale pentru perioada fiscală T/03/2018 nu relevă cu certitudine situația materială precară a apelantei „Călătorul“ SRL.

Or, din materialele cauzei, și anume din contractul de arendă funciară din 30 decembrie 1998, încheiat între Primăria or. Durlești și „Călătorul“ SRL, modificat prin acordul adițional din 27 mai 2008, urmează că „Călătorul“ SRL deține cu drept de arendă un teren cu suprafața de 0, 5948 ha, amplasat în or. Durlești, până în anul 2028, achitând anual plata de arendă în sumă de 17 844 lei (f.d. 18; 19-20).

Mai mult, Colegiul evidențiază că potrivit planului geometric al terenului nominalizat, apelanta „Călătorul“ SRL deține cu drept de proprietate în perimetrul respectiv un oficiu cu birouri și o parcare (f.d. 21).

La fel, după cum rezultă din datele privind situațiile financiare ale „Călătorul“ SRL pentru perioada 01 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2015, cele mai recente care sunt anexate la materialele cauzei, valoarea mijloacelor fixe ale „Călătorul“ SRL este în sumă de 3 821 820 de lei (f.d. 48-51).

Drept urmare, instanța de apel corect a conchis că apelanta „Călătorul“ SRL nu este în drept să beneficieze de scutirea de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, or ansamblul probator administrat nu relevă situația materială dificilă a apelantei „Călătorul“ SRL.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit

în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Colegiul constată că apelanta „Călătorul“ SRL nu a îndeplinit în termen indicația legală și întemeiată a instanței de apel ce ține de prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 37 297, 5 lei, din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, potrivit recipisei anexate la materialele cauzei, la 18 ianuarie 2019, administratorul apelantei „Călătorul“ SRL, Valentin Cotorobai, a primit copia încheierii din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, însă până la data 23 ianuarie 2019, nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 37 297, 5 lei (f.d. 193).

Ca efect, prin încheierea din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, instanța de apel legal și întemeiat a restituit cererea de apel depusă de „Călătorul“ SRL împotriva hotărârii din 24 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din motivul neînălțurării de către apelanta „Călătorul“ SRL în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 196-198).

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, prevăd că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel corect a aplicat sancțiunea procedurală prevăzută la art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă și a restituit cererea de apel depusă de „Călătorul“ SRL.

Din considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de „Călătorul“ SRL și de a menține încheierile din 04 decembrie 2018 și din 06 februarie 2019 ale Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de „Călătorul“ SRL.

Se mențin încheierile din 04 decembrie 2018 și din 06 februarie 2019 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „Călătorul“ SRL împotriva Primăriei or. Durelești, Consiliului or. Durelești și „Mobvaro-M“ SRL, intervenienți accesorii notarul public Rodica Semionova și IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a

dreptului de proprietate asupra bunului imobil.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan